

Hírek — közlemények

CLAUDER PROFESSZOR JUBILEUMÁRA

Dr. Clauder Ottó egyetemi tanár, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészi Szerves Vegytani Intézetének vezetője 60 éves.

Több mint negyven évvel ezelőtt lépett a gyógyszerészi pályára. Azóta szinte minden területen munkálkodott, amely kapcsolatban van a gyógyszerekkel. Analitikusként kezdte Doktorai disszertációját a tellúrnak kristályos tellúr alkjában történő meghatározásáról Winkler professzor mellett készítette. Később több évig dolgozott Schulek professzor mellett az Országos Közegészségügyi Intézetben. Az analitikát azóta is nagyra becsüli, jelentőségét a szerves kémiában sokszor hangsúlyozza, érdeklődését iránta mindmáig megtartotta. Az analitikai precizitást a preparatív munkában is érvényesíti.

1937-ben került a Richter Gedeon Vegyészeti Gyárba (ma Kőbányai Gyógyszerárugyár). Ma is sokszor és büszkén emlegeti: az iparból jött. Számos problémát széles perspektívában ismer. Először kisereléstéchnológiai munkakörben dolgozott: a tablettázó üzemet vezette. Közben kémiai doktorátusának és addigi munkásságának elismerésül mérnökkamarai tag lett, és már főmérnöki beosztásban vette át az üzemesítési laboratórium vezetését. Néhány év múlva megszervezte és hosszú éveken keresztül irányította a kutató laboratóriumot. Dolgozott növénykémiai témakörben is, ez irányú érdeklődését éppen az utóbbi években alkaloidok extrakciójával és szétválasztásával kapcsolatban gyümölcsözteti.

A legérdekesebb és legkedvesebb terület azonban a preparatív szerves kémia lett számára. Vezetése alatt a Kőbányai Gyógyszerárugyár készítményeinek száma néhány év alatt megnégyszereződött. Több magyar gyógyszer (Ahistan, Urofort, Neo-Urofort) felfedezése, számos gyógyszer szintézisének és üzemesítésének megoldása fűződik nevéhez. 32 dolgozat, 37 hazai és külföldi szabadalom 3 könyv jelzi irodalmi munkásságát.

A gyógyszerkémia azonban a laboratóriumi munkán túl sokkal szélesebb perspektívában érdekli. Magántanári képesítését is ebből a témakörből szerezte 1950-ben Bruckner professzornál. Magántanári előadását a pteridinekről és a folsaviról tartotta. Azóta ad elő vegyészhallgatóknak gyógyhatású szénvegyületekről. A farmakológiai adatok kémiai szemléletével kapcsolatos gondolatai messze az országhatárokon túl is feltűnést keltettek. Ugyancsak 1950-ben Rusznyák professzorhoz került a Budapesti Orvostudományi Egyetem I. Belgyógyászati Klinikájára docensnek. Így jut kap-

csolatba klinikai laboratóriumi problémákkal. A kép teljességéhez tartozik, hogy doktorátusának megszerzése után 2 évet gyógyszerértárban is dolgozott.

Az utóbbi években figyelme egyre inkább az alkaloid-kémia felé fordult. A vinkamin szerkezetének igazolása, a Vinca-alkaloidok kémiai átalakulásainak tanulmányozása, a kémiai szerkezet és biológiai hatás összefüggéseinek vizsgálata kiemelkedő jelentőségű. Alkaloid-rendszere szigorú logikai felépítésével és világos szerkezetével egyedülálló az irodalomban.

Gyógyszerészhallgatóknak 1953 óta ad elő szerves kémiát. A gyakorlati oktatást új szempontok szerint úja kezdte. Ezzel párhuzamosan szervezte Intézetét is nagy energiával és akaraterővel, szinte a semmiből. Azóta is harcol, hogy az a korszerű szerves kémia otthona legyen. Az idén még egy jubileumot ünnepel: 10 éve nevezték ki a szerves kémia professzorává.

Az oktatásban és kutatásban egyaránt vezérelve a korszerűség. A preparatív szerves kémiát elektronelméleti megalapozással ötvözve oktatja, jóllehet ez még ma sem szokásos hazánkban. Gyógyszerkémiai szemléletében a társudományok átfogó szempontjai is érvényesülnek. Az újat metodikában és teóriában gyorsan meglátja és megláttatja. A preparatív szintetikus szemlélet kimunkálása céljából elsőként szervezte meg Intézetében a tudományos diákkört.

Önmagától a maximumot kívánja, nem ismer reménytelen helyzetet, helyesnek tartott elgondolásaiért kitartóan küzd. Másoknak csak adni akarja a maximumot, a követelésben mértéktartó. Közvetlensége sokszor feloldja a feszült pillanatok, humánuma bizalmat ébreszt.

Mindig hangsúlyozta, hogy a gyógyszerészet határterület, kapocs a kémia és biológia között. Elismertetéséért mindent megtesz. Tevékenységében is ez tükröződik: tagja az Akadémia Szerves Kémiai Bizottságának, a Gyógyszerészeti Társaságnak és a Farmakológiai Társaságnak. Munkássága elismerésül 1952-ben a kémiai tudományok kandidátusa lett, többször kapott kitüntetést (sztahanovista oklevél, sztahanovista jelvény, „A vegyipar kiváló dolgozója”, „A szerves vegyipari szakma legjobb vegyész-mérnöke”), 1965-ben kiváló gyógyszerész lett.

Clauder professzor urat jubileuma alkalmából ismerősei, munkatársai és tanítványai szerte az országban tisztelettel és szeretettel köszöntik.

Dr. Szabó László